

ПОЛЬСЬКА ШКОЛА ХУДОЖНЬОГО РЕПОРТАЖУ: ІСТОРІЯ ТА ПРОЦЕС РОЗВИТКУ

Х. І. Головка

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Генерала Чупринки, 49, Львів, 79044, Україна*

Розглянуто історію польської репортерської школи як окремої та унікальної гілки американського «нового журналізму». Проаналізовано основні суспільно-політичні причини виникнення жанру, зосереджено увагу на унікальній традиції репортажу. Зокрема виокремлено «школу нового реалізму», ключові постаті репортерів та осередки зародження розвитку жанру у Польщі. Визначено ключову особливість у написанні репортерських текстів та досліджено сучасний стан репортажу у медіапросторі.

Ключові слова: польська школа художнього репортажу, художній репортаж, нон-фікшн, літературна журналістика, література факту.

Постановка проблеми. У 1960 році на тлі соціально-політичних змін у США виникає жанр «new journalism», поєднуючи літературні прийоми, документальну основу та журналістську форму, цей напрям не лише швидко отримує популярність серед читачів, а й динамічно розвивається, переходячи в інші жанри написання. Згодом «новий журналізм» набуває популярності й в інших країнах, наприклад Колумбії (Габріель Гарсія Маркес), але особливо цікавою є польська література факту, що потребує глибокого дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Серед закордонних науковців варто згадати Е. Денніса, М. Вайнгартена, Н. Сімса, М. Крамера, Ш. Ф. Фішкіна, Б. Лонсберрі, Н. Міллза. Щодо українських науковців, то дослідженням «нового журналізму» та польського репортажу займаються М. Титаренко, Т. Лильо, М. Шутяк, Л. Белей, О. Шеремет, Є. Федішин, Г. Стембковська.

Мета статті — показати історію та процес розвитку жанру художнього репортажу в польській традиції, визначити основні причини його виникнення та популярності серед читачів, виокремити ключові осередки зародження жанру та найяскравіших його представників.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній традиції літературного репортажу популярності набула польська школа «літератури факту», яка розвивалася окремо від англо-американської.

У польському літературознавстві відлік репортажу починається у 20-х роках ХХ ст., тобто в час між двома війнами. Адже тоді у польському суспільстві також відбувалися надзвичайно важливі суспільно-політичні процеси, які неабияк змінили країну та її жителів. Зокрема на появу репортажу вплинув бурхливий

розвиток польської преси. У журналістику приходять люди, пов'язані із літературою, та навпаки. Популярні польські видання друкували уривки творів письменників, а збірки матеріалів виходили книгами. До прикладу, у такий спосіб був опублікований твір Генрика Сенкевича «Подорож до Америки» та багато інших. Відбувається сплеск документалістики та мандрівних описів (репортажів) як засобу ілюстрації навколишніх подій. «Батьком польського репортажу вважають Мельхіора Ваньковича (1892–1974), який від 1920-х років публікував репортажі з Польщі та з-за її меж, однак найбільшої слави зажив завдяки творам про Другу світову війну, зокрема монументальному тритомному репортажу “Битва під Монте-Кассіно”» [1].

Проте дослідник польського репортажу Андрій Боднар зазначає, що саме «польський репортаж» виникає опісля війни і з'являється у Польській Народній Республіці. Літературний репортаж дав можливість якнайкраще проілюструвати події того часу. «У той час, як “Новий журналізм” у США в 60-ті рр. ХХ ст. розвинувся на тлі того, як класичний реалістичний роман почав відживати (йому на зміну прийшли так звані романи ідей), у Польщі художній репортаж став засобом відкриття правди в підтекстах і алюзіях, запозичених у літератури», — акцентує літературознавець Олена Шеремет [2]. «Літературознавці вважають першими польськими репортажистами “нобелістів” Генрика Сенкевича та Владислава Реймонта, а першим репортажем — “Паломництво до Ясної Гури” Реймонта (1895)» [3].

У 1924 році перші спроби написання репортажу з'явилися у літературно-соціальному тижневику «Wiadomości Literackie», видання публікувало всю жанрову палітру журналістики та літератури: літературні колонки, теоретичні тексти, репортажі, полемічну сатиру та навіть анекдоти. До репортерів, які з'явилися перед Другою світовою війною, зараховують вже згаданого Мельхіора Ваньковича, а також мандрівного репортажиста Аркадія Фідлера (найпопулярніший твір — «Канада, що пахне смолою») та журналіста «гарячих точок» — Ксаверія Прушинського. Саме останнього вважають одним із найважливіших творців довоєнного репортажу. Його тексти про громадську господарську кризу в Угорщині, громадянську війну в Іспанії стали еталонними для наступних поколінь репортерів.

Після Другої світової війни репортери згуртувалися навколо популярного національного соціально-політичного ілюстрованого видання «Світ» («Świat»), яке виходило у 1951–1969 роках. Саме з цього часопису сформувалося коріння польського репортажу. Тут працювали такі видатні репортери, як Маріян Брандис («Про королів і капусту»), Едмунд Ян Османьчик — автор «Листування з Берлінської битви», Кшиштоф Конколецький («Як у пана справи»), Казімеж Дзевановський — автор «Репортажу про скло та око», а також Луціян Воляновський («Репортаж про Гонконг в годину холери», «Спека та лихоманка. Репортер мандрує дорогою страждань»).

У 1960–70-ті роки після політичного «потепління» літературний репортаж був представлений популярною на той час «школою малого реалізму», яка процвітала у таких газетах, як «Polityka», а особливо у виданні «Literatura». Поява цієї школи зумовлена соціально-політичною ситуацією в Польщі, а також позицією преси, яка на той час перебувала під тиском влади.

Особливістю цієї школи було те, що репортери завдяки літературному репортажеві розповідали людські історії, які показували справжнє, щоденне тогочасне життя: «Ми показували реалії життя. Як люди живуть, працюють, як їх лікують, в яких умовах вони їздять на роботу. Ці деталі, передані гарною мовою і укладені в відповідну форму, змушували читача робити висновки» [4]. Історія звичайної людини, реальної, а не штучно створеної, сконструйованої з ідеологічних маркерів. Важливо було показати істину правдивого життя без прикрас, об'єктивну реальність, основану на фактах, це і стало тоді для репортерів центральною особливістю польського репортажу.

Про те, як літературний репортаж показав образ людини та спосіб її життя в час комуністичного режиму, пише польська медіадослідниця Магдалена Пейхота: «Якщо головним героєм був робітник чи селянин, який до того ж мав роботу, то перш за все він був зображений у людському вимірі: з правом на помилку і навіть нечесністю, власними інтересами, втому, нещасними випадками, намаганнями зберегти залишки гідності в системі, яка позбавляє людей вищих почуттів, але також з безпорадністю перед машинами, в яких він був простим гвинтом» [5].

Важливо зауважити, що ця особливість є і сьогодні однією з ключових ознак польської школи «нового журналізму». Власне, можливість показати польську дійсність через літературний репортаж стала однією з ключових причин успіху цього жанру серед журналістської спільноти та читацької аудиторії. Як зазначає один із найвідоміших молодих репортерів Польщі М. Щигел, тодішні автори, щоб ошукати цензора й водночас не обманювати читача, «шукали літературних способів показувати Польщу. Казали, що за комунізму кожен текст має сьоме дно» [6].

Літературний репортаж розвивався і змінювався разом із його представниками. До другого покоління школи репортажу належать такі репортери світової слави: Малгожата Шейнерт, Ганна Краль, Ришард Капусцінський та ін. Останнього називають «Цезарем репортажу». В українському перекладі побачило світ кілька книжок цього публіциста: «Імперія» (2003, 2012), «Подорожі з Геродотом» (2011), «Імператор/Шахіншах» (2014), «Автопортрет Репортера» (2011).

Польська школа репортажу залишається однією з найсильніших шкіл репортажної традиції, зазнаючи змін та трансформацій. Кожен репортер вносить свої унікальні творчі особливості, намагається ніби вжити жанр в себе. Хоча, безумовно, послуговується канонічними особливостями школи «літератури факту». Польський репортаж видозмінюється разом із плинністю часу і хоче «відповідати» умовам сучасності. Про це зауважує польська журналістка І. Мейза: «Це школа польського репортажу, де репортерам вдавалося говорити більше понад те, що було написано» [7]. Безумовно, не обійшлося без впливу однієї школи репортажу на іншу чи впливу новожурналістів-першопочатківців на молоде покоління репортерів.

Наприклад, відомий польський репортер Войцех Тохман згадує, що саме поради та настанови Рішарда Капусцінського і Ганни Краль допомогли йому у його репортерській кар'єрі, коли Тохман працював репортером у «Gazeta Wyborczą». «Капусцінський навчив мене не боятись самотності у роботі. Навпаки, я вважаю, що вона мій союзник» [8].

Проте Капусцінський свідомо або не свідомо створив своєрідний «еталон» ідеального репортера та його текстів у польській репортажній традиції. Тому його персона постійно нависає над молодим поколінням. Це вдало коментує В. Шабловський — представник так званого третього покоління новожурналістів, автор популярної книги репортажів про Туреччину «Вбивця з країни абрикосів». В одному з інтерв'ю він стверджує, що «важливим завданням польського репортажу є звільнитися від Капусцінського» [9].

Ще один літературознавець Остап Сливинський зауважує, описуючи феномен польської традиції репортажу та зокрема впливу його першопочатківців на його долю: «Польську школу репортажу часто називають трьома «К»: Ганна Краль, Ришард Капусцінський, Кшиштоф Конколецький, ...<...> але мені здається, школа Капусцінського все ж таки відчутна, попри те, що її постійно критикують. Вона лишається найбільш впливовою як спосіб працювати з реальністю» [10].

Хоча, наприклад, Маріуш Щигель, навпаки, тепер вдячний старшим колегам за влучні поради, хоча коли був молодим, для нього критика була неприємною. Так, Щигель пригадує, що у першому своєму репортажі Ганна Краль закреслила кожне речення, бо вважала, що у матеріалі бракує темпу і речення побудовані неправильно. Щигель назвав це «згвалтуванням тексту». А у Малгожати Шейнерт він навчився, що текст має бути кількаповерховим: «Або мати кілька шарів. Або друге, шосте, сьоме дно. Це означає, що добрий репортаж є про щось, але водночас і про щось інакше. Має мати додаткову цінність, надбудову» [11]. Особливо популярним стало так зване третє покоління польської школи репортажу: Маріуш Щигель, Яцек Гуго-Бадер, Вітольд Шабловський, Ізабела Мейза, Земовіт Щерек та інші добре відомі українській журналістській спільноті, що здобули надзвичайну популярність в українського читача.

Одним із найпотужніших ядер репортажу у Польщі стало видання «Gazeta Wyborcza», засноване Адамом Міхніком в 1989 році. Газета займала провідні позиції в рейтингу загальнонаціональних газет. Через антикомуністичні настрої та асоціювання з табором «Солідарності» у свідомості читачів сформувалося відчуття «ковтка свіжого повітря після непрозорого стилю партійної преси» [12].

Із 1993 року художні репортажі виходять окремим додатком у «Великому форматі». Репортерський осередок «Газети виборчої» («Gazeta Wyborcza») сформувався завдяки унікальному колективу та керівництву видання, а також фінансовому успіху. Польський репортер та дослідник Мацей Щембеда називає таку атмосферу журналістським інкубатором: «Репортери “Газети” так зарекомендували себе. Не дивно, бо інкубатор так влаштований: росте найкраще, хоча це дуже впізнаване розмноження. У текстах “Виборчої” є подібний стиль, впізнавані композиційні процедури, і власна школа наративів і титулів» [13; с. 22].

Дослідник польського репортажу Лесь Белей зауважує, що “Gazeta Wyborcza” «підхопила та згуртувала» навколо себе репортерське середовище, яке розвивалось разом із часом. «Є дві магістральні школи: ті репортери, які доводять, що в далеких країнах є Інші, яких треба збагнути і ті, які доводять, мовляв, інші такі самі» [14]. Польські репортери зосереджуються на конкретних проблемах чи регіонах,

нерідко стаючи визнаними експертами: Войцех Ягельський — щодо Африки, Павел Смоленський — щодо Ізраїлю та Палестини, Маріуш Щигель — щодо Чехії. Яцек Гуго-Бадерта, Кристина Курчаб-Редліх — Росії, Войцех Тохман — щодо Близького Сходу та воєнних конфліктів, як і Павел Решка, Пьотр Ібрагім Кальвас — експерт у справах Єгипту. Важливо зазначити, що саме унікальність журналістського підходу, стилю, персони журналіста, його «я» до написання матеріалів відіграла роль зростання популярності жанру серед читачів. «Екстравагантна (нестандартна) особистість репортера полягає в забезпеченні привабливого читання» [15; с. 274].

Про унікальний таємний навик, який важливо опанувати, розповідає легендарна польська репортерка Ганна Краль: «...<...>...найважливіше — не дозволити світу заглушити себе. Світ витворює забагато шуму, галасу, слів, суперечливої інформації. Репортер не може дозволити себе заглушити. Мусить бути дуже чуйний, щоб цей галас світу не перейшов у його письмо» [16].

Причиною популярності репортерського ремесла у Польщі є велика довіра аудиторії до самої персони журналіста, як «лідера думки» («*opinion maker*»). Відсутність або обмежена кількість таких людей серед політичних, культурних, громадських діячів призводить до того, що своєрідною «останньою інстанцією» залишаються журналісти. Проте на рубежі ХХ та ХХІ століть спостерігалася тенденція до поступового зниження популярності газетного репортажу через надмірні обсяги, трудомісткість та вартість цього жанру, що не давало йому ефективно конкурувати зі щоденними новинами, телебаченням, соціальними мережами.

Проте польська школа літератури факту знайшла дві альтернативи. Першою з них стало створення платних додатків із репортажем. Уже згадана «*Gazeta Wyborcza*» створила унікальний додаток «Великий формат», який є окремою рубрикою від основної газети. Додаток є платним, його можна передплатити або купити конкретний матеріал, який ви хочете прочитати, хоча ця опція є дорожчою. З 2015 року можна завантажити і мобільну версію iOS і Android. Другою альтернативою для репортажу став книжковий ринок, який завжди співпрацює з репортерами та виданнями, тому саме він підхопив хвилю популярності репортажів.

Вплив стилю «*Gazeta Wyborcza*» на сприйняття репортажної книги став особливо помітним після відкриття видавництва «Агора», у якому виходили репортажі журналістів, що працювали у газеті. Польські репортери дуже успішно видають свої матеріали у вигляді книг. Про популярність літератури факту у книжковій формі свідчить видана в 2014 році монументальна «Антологія 100/XX» польського репортажу, за редакцією Маріуша Щигела. Збірка текстів нараховує понад 1 600 сторінок — це два томи репортажів приблизно ста польських авторів.

Висновки. Польська школа репортажу розвивалась автономно від американської «*new journalism*». Ранні зразки репортажу здебільшого описували події чи культуру інших країн, переважно це були матеріали на політично-воєнну тематику. Щодо репортажу про саму Польщу та її життя можна акцентувати на «школі малого реалізму», яка виникає в комуністичний період, школа ставить акцент на долю простих людей і так «вимальовує» ключову особливість польського репортажу: зосередженість на людських історіях. Варто наголосити, що репортаж

відіграв та відіграє надалі одну з ключових ролей для польського суспільства у розумінні суспільно-політичних процесів. Журналісти стають лідерами думок та експертами у своїх тематиках. Польський репортаж має свою традицію та тяглість, найбільшими репортерськими осередками стали видання «Wiadomości Literackie», «Polityka», «Literatura», «Świat», «Gazeta Wyborczą». Польська література факту, незважаючи на кризову ситуацію у пресі, знайшла вихід із ситуації: видавництво книг та додатків із репортажами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гурецький В. Літературний репортаж. Чим Польща захоплює світ. Човен. 2017. URL: <https://choven.org/news/vojtseh-guretskyj-literaturnyj-reportazh-chym-polshha-zahoplyuye-svit/>.
2. Шеремет О. С. Літературно-теоретичні традиції польського репортажу. Збірник наукових праць. Видавництво ДНУ. 2013. С. 64–69.
3. Белей Л. Факти польської «літератури факту». ЛітАкцент. 2012. URL: <http://litakcent.com/2012/04/09/fakty-polskoji-literatury-faktu/>.
4. Бартош М. Малгожата Шейнерт. culture.pl. 2016. URL: <https://culture.pl/ru/artist/malgozhata-sheynert>.
5. Magdalena P. Bohater «małego realizmu» – zwykły człowiek w reportażach Małgorzaty szejnert («my, właściciele teksasu»). Zeszyty Naukowe KUL. 2015. № 58. С. 74–90.
6. Маріяш Б. Маріуш Щигел: «Ми всі про все мало знаємо». ЛітАкцент. 2012. 7 лют. URL: <http://litakcent.com/2012/02/07/mariush-shhygel-my-vsi-provse-malo-znajemo/>.
7. Малетич Н. Ізабела Мейза: «Не вірю в те, що життя «перенесеться» на Facebook». ЛітАкцент. 2013. 15 жовт. URL: <http://litakcent.com/2013/10/15/izabela-mejza-ne-virju-v-te-scho-zhyttja-perenesetsja-nafacebook/>.
8. Tochman W. Mistrz mojego rzemiosła – ankieta, w: Duchowy atlas świata. Pożegnanie Ryszarda Kapuścińskiego. «Znak» 2007, nr 621.
9. Бондар А. Ришард Капусцінський між історією та літературою. Критика. 2007. Рік XI, Число 6 (116). С. 30.
10. Ютченко А. Художній репортаж: між фактом і вигадкою. ЛітАкцент. 2017. URL: <http://litakcent.com/2017/12/28/hudozhnij-reportazh-mizh-faktom-i-vigadkoju/>.
11. Яремчук О. Маріуш Щигел: «Треба дивитися серцем». Редакторський портал. 2016. URL: http://redactor.in.ua/ru/interview/7951.Mar%D1%96ush_Shchi%D2%91el_Treba_divitisya_sertsem.
12. Zmroczek J. Ruch wydawniczy w Polsce po r. 1945, «Zeszyty Historyczne» 1992, nr 100, s. 213. Na temat zanizania cen książek w pierwszych latach powojennych—zob. także A. Bromberg, Książkii wydawcy.
13. Siembieda M. Reportaż po Polsku, Poznań 2003, s. 22.
14. Троскот І. Лесь Белей: «Є потреба відкриття нових світів і нових тем». ЛітАкцент. 2014. URL: <http://litakcent.com/2014/04/30/les-belej-hudozhnij-reportazh-odyn-iz-najbilshnedorozvynenyh-zhanriv-u-nashij-literaturi/>.
15. Szydłowska J. Polski reportaż XXI w. wobec tradycji gatunku i wyzwań komunikacyjnych współczesności [w:] Prasa w dobie nowych mediów / pod red. R. Rozbickiej, A. Staniżewskiego. Olsztyn, 2014.

16. Гурецький В. Ганна Кралль: «Найважливіше – не дозволити світу заглушити себе». ЛітАкцент. 2017. URL: <http://litakcent.com/2017/12/11/ganna-krall-nayvazhlyvishe-ne-dozvoliti-svitu-zaglushiti-sebe/>.

REFERENCES

1. Guretskyi, V. (2017). Literaturnyi reportazh. Chym Polshcha zakhopliuie svit: Choven. Retrieved from <https://choven.org/news/vojtseh-guretskyj-literaturnyj-reportazh-chym-polshha-zahoplyuye-svit/> (in Ukrainian).
2. Sheremet, O. S. (2013). Literaturno-teoretychni tradytsii polskoho reportazhu: Zbirnyk naukovykh prats. Vydavnytstvo DNU, 64–69 (in Ukrainian).
3. Belei, L. (2012). Fakty polskoi «literatury faktu»: LitAktsent. Retrieved from <http://litakcent.com/2012/04/09/fakty-polskoji-literatury-faktu/> (in Ukrainian).
4. Bartosh, M. (2016). Malhozhata Sheinert: culture.pl. Retrieved from <https://culture.pl/ru/artist/malgozhata-sheynert> (in Ukrainian).
5. Magdalena, P. (2015). Bohater «małego realizmu» – zwykły człowiek w reportażach Małgorzaty szejnert («my, właściciele teksasu»): Zeszyty Naukowe KUL, 58, 74–90 (in Polish).
6. Matiiash, B. (2012). Mariush Shchhygel: «My vsi pro vse malo znaiemo»: LitAktsent. 7 liut. Retrieved from <http://litakcent.com/2012/02/07/mariush-shhygel-my-vsi-provse-malo-znaiemo/> (in Ukrainian).
7. Maletych, N. (2013). Izabela Meiza: «Ne viriu v te, shcho zhyttia «perenesetsia» na Facebook»: LitAktsent. 15 zhovt. Retrieved from <http://litakcent.com/2013/10/15/izabela-mejza-ne-virju-v-te-scho-zhyttja-perenesetsja-nafacebook/> (in Ukrainian).
8. Tochman, W. (2007). Mistrz mojego rzemiosła – ankieta, w: Duchowy atlas świata. Pożegnanie Ryszarda Kapuścińskiego: «Znak», nr 621 (in Polish).
9. Bondar, A. (2007). Ryshard Kapustsinskyi mizh istoriieiu ta literaturoiu: Krytyka. Rik XI, Chyslo 6 (116), 30 (in Ukrainian).
10. Yutchenko, A. (2017). Khudozhnii reportazh: mizh faktom i vyhadkoiu: LitAktsent. Retrieved from <http://litakcent.com/2017/12/28/hudozhniy-reportazh-mizh-faktom-i-vigadkoyu/> (in Ukrainian).
11. Yaremchuk, O. (2016). Mariush Shchhygel: «Treba dyvytysia sertsem». Redaktorskyi portal. Retrieved from http://redactor.in.ua/ru/interview/7951.Mar%D1%96ush_Shchi%D2%91el_Treba_divitysia_sertsem. (in Ukrainian).
12. Zmroczek, J. (1992). Ruch wydawniczy w Polsce po r. 1945, «Zeszyty Historyczne», nr 100, 213. Na temat zaniżania cen książekw pierwszych latach powojennych–zob. takżeA. Bromberg, Książkii wydawcy (in Polish).
13. Siembieda, M. (2003). Reportaż po Polsku, Poznań (in Polish).
14. Troskot, I. (2014). Les Belei: «Je treba vidkryvannia novykh svitiv i novykh tem»: LitAktsent. Retrieved from <http://litakcent.com/2014/04/30/les-belej-hudozhnij-reportazh-odyn-iz-najbilsh-nedorozvynenyh-zhanriv-u-nashij-literaturi/> (in Ukrainian).
15. Szydłowska, J. (2014). Polski reportaż XXI w. wobec tradycji gatunku i wyzwań komunikacyjnych współczesności [w:] Prasa w dobie nowych mediów / pod red. R. Rozbickiej, A. Staniszewskiego. Olsztyn (in Polish).

16. Guretskyi, V. (2017). Hanna Krall: «Naivazhlyvishe – ne dozvolity svitu zahlushyty sebe»: LitAksent. Retrieved from <http://litakcent.com/2017/12/11/ganna-krall-nayvazhlyvishe-ne-dozvoliti-svitu-zaglushiti-sebe/> (in Ukrainian).

doi: 10.32403/0554-4866-2019-1-77-93-100

POLISH SCHOOL OF ARTISTIC REPORTAGE: HISTORY AND DEVELOPMENT PROCESS

Kh. I. Holovko

*Ivan Franko National University of Lviv,
43, Chuprynky St., Lviv, 73044, Ukraine
khistinagolovko@gmail.com*

The article deals with the history of the Polish School of Artistic Reportage, which is developing separately from the American “new journalism”. The author researches major social-political motives for appearance of reportage: strict state censorship, unwillingness of reporters to use the images of the world and people, shown by the authorities, the desire to describe modern life truly and factually. A special attention has been paid to the uniqueness of the Polish Literature of fact, which means writing reportages about epic, unique and documentary characters, who show some profound phenomenon, a tendency or a unique story. The key figures of the reporters have been mentioned: Henryk Sienkiewicz, Władysław Reymont, Arkady Fiedler, Melchior Wańkowicz, Ksawery Pruszyński, Marian Brandys, Krzysztof Kąkolewski, Ryszard Kapuściński, Małgorzacie Szejnert, Hannie Krall and others.

The major works, that are supposed to be the best examples of the Polish reportage, have been mentioned. Besides, the major centers for the development of the genre (“The school of new realism”), the key publishing houses, where reportage schools were the strongest and the most brilliant, were named. For instance, «Wiadomości Literackie», «Polityka», «Literatura», «Świat», «Gazeta Wyborcza». This article also outlines the reasons for the popularity of the genre among Polish readers: a large loan of trust to journalists as to the “leaders of thoughts”, the authoritative publications and eminence of reporters themselves (the journalists very often become experts in the topic, they write about), the historical continuity of the school of reportage, the role of this genre as “the mirror” in the social-political life of the country. The author studies the current state of the reportage in media space in details and names the unique qualities of reporters, who work in this genre.

Keywords: *Polish school of artistic reportage; artistic reportage; non-stop; literary journalism; literature of fact.*

Стаття надійшла до редакції 28.02.2019.

Received 28.02.2019.